

שיעור מספר 11 – עובדי קבלן

סוציולוגים העוסקים בנושא המשפחה טוענים ששינויים באופי המשפחה פגעו בחברה.

השאלה שנשאלת היא האם מדובר בתהליך דטרמיניסטי שלא ניתן לעצור אותו. בדומה לאופן בו האינטרנט משנה את החיים, האם השינוי הוא כורח המציאות או שניתן לשלוט בו. האם ניתן לראות בסוג כזה של העסקה "זיהום סביבתי" ולקנוס את החברות שעושות שימוש בהעסקה כזו כדי לפצות את החברה.

אורלי בנימין ניסים 2009

חקרה כיצד התפתח תהליך ההעסקה. ראינה חברות נקיון וכו'. ההנחה היא שמדובר בתהליך העסקה שמתרחב, הכוונה בעיקר למקומות בהם ישנה עבודה פיסית קשה בתנאים נחותים. מבחינים בין חברות גדולות לבינוניות וקטנות, אלה האחרונות עובדות בתנאים יותר קשים וגם הנראות שלהן יותר נמוכה ולכן נדרשות ויכולות להעסיק בתנאים יותר גרועים. בתחום זה רוב העבודה היא תוצאה של חברות קבלן שזוכים בחוזים בהם הם מציעים את עצמן במחיר הנמוך ביותר האפשרי.

כיצד התחיל התהליך:

לחץ על הממשלה להפחית את ההוצאות שלה. לאור הטענה שהמדינה בזבזנית ויש להקטין את הסקטור הציבורי (ואת כמות העובדים בסקטור זה). לחץ בסקטור הפרטי (מבעלי המניות) להעלות את הרווחיות.

חקיקה רלוונטית: חוק המכרזים, המתנה מחיר יחסית נמוך.

לאופן בו מוציאים למכרז יש השפעה גדולה על התהליך, כאשר העבודה (למשל נקיון) מוצאת למיקור חוץ כבר לא מוגדרת כעבודה שאותה עושים אנשים, המכרז הוא לא על שכירת אנשים אלא על עצם הנקיון. (ולכן מעלים את הצד האנושי). אין במכרז אף מקום למספר שעות העבודה הנדרשות, לכן הקבלן ינסה לשכור אנשים באופן גלובלי לעשות זאת. בשיטה זו השכר לשעת עבודה הוא מאוד נמוך.

הממשלה בנושא זה, בעיקר העלימה עין. יצרה תקנות במקום חקיקה. לאי עמידה בתנאי המכרז יש קנסות, לכאורה הקבלן אמור לשאת בקנסות, בפועל – בגלל שמדובר בעובדים חלשים הקבלנים מוצאים דרכים להעביר את הקנסות האלה הלאה.

עובדים זרים

מה המשותף

מחסור אבסולוטי מול מחסור יחסי – מחסור אבסולוטי דורש מיומנויות מסוימת שלעיתים אין את מי שיעשה אותה. לעומת מחסור יחסי - בו אין מי שיסכים לעשות עבודה מסוימת בתנאים הנתונים, אבל כנראה שהיה ניתן למצוא מי שיסכים בשכר גבוה יותר.

דמיון לעובדי קבלן:

עובדים חלשים

דהומניזציה – יחס שונה לקבוצה.

הכניסה של עובדים זרים יצרה סיווג של עובדים המקבלים יחס גרוע במיוחד. הטענה היא שהיחס הזה מקל ליצר יחס דומה גם כלפי קבוצות של עובדים מקומיים. ההבדל הוא בהשתייכות האזרחית לחברה בה נמצאים - עובדי קבלן יכולים להשפיע על הנעשה במדינה באמצעות חקיקה, הצבעה וכו'. לכן עובדים זרים הם חלשים יותר מעובדי קבלן.

על המבחן

פתוח

4 שאלות מתוך 5

שתי שאלות קבועות:

א. משהו על התהליך הביקורתי – בדרך כלל ציטוט משנהב ודרישה להתייחס אליו. ונסיון ליישם
ב. דילמה מוסרית - דרישה לבחון אותה (מה היא היתה אומרת, מה היא היתה שואלת) לפי שתיים מתוך חמש תיאוריות ביקורתיות שלמדנו.

שלוש שאלות המתייחסות לאחד הנושאים שלמדנו בסמסטר

- פיטורים
- חדירה לפרטיות
- אפליה
- הטרדה מינית
- עובדי קבלן
- (אולי) עובדים זרים

לא צריך לכתוב יותר מעמוד לשאלה
מאמרים לקריאה – כדאי למי שרוצה ציון טוב.

2 מתוך 2

נכתב על ידי גל

על בסיס תוכן ההרצאות במדעי ההתנהגות – מכללת נתניה
<http://behavioral-sciences-nac.blogspot.com>